



A RENDES ÉS A RENDKÍVÜLI SZENTÉVEK (folytatás)

XIV. Benedek (1740-1758)

1750. XIV. Benedek pápa *Annus, qui hunc* enciklikájával 1749 februárjában kihirdette a jubileumi előkészületeket, amelyek egyébként a különböző európai népek között fennálló, megoldatlan konfliktusok okozta nehéz idősakra estek. A *Peregrinantes a Domino* című, 1749. május 5-én kiadott kihirdetési bulla mindenkire szólt, emlékeztetett a szentév bűnbánati és lelki jelentőségére, a zarándoklat értékére, és a keresztény üzenet belső elfogadásának szükségességére. A leghallgatottabb prédikátor, a ferences Porto Maurizioi Szent Lénárd volt. Az általa bevezetett *Keresztút* gyakorlatának köszönhetően Rómában mintegy 572 keresztet emeltek, amelyek közül azt, amelyet a Colosseum közepén állítottak fel 1750. november 27-én, még ma is tisztelik. A Szent Péter-bazilika Szent Kapujának bezárási szertartása előtt, karácsonykor XIV. Benedek, afeletti örömeiben, hogy a jubileumi év során Rómában olyan mély hitet, vallásosságot és buzgóságot tapasztalt, egy újabb bullát bocsátott ki *Benedictus Deus* címmel, amellyel meghatározott feltételek mellett az egész katolikus világra kiterjesztette az egyetemes jubileumot a következő évre.

**XIV. Kelemen (1769-1774)
és VI. Piusz (1775-1799)**

1775. A jubileumot XIV. Kelemen pápa *Salutis nostrae auctor* című bullája rendelte el. A pápa azonban 1774. szeptember 22-én meghalt, mielőtt még megnyithatta volna. Az új szentatyja, VI. Piusz, akit 1775. február 15-én választottak, kiadta — ez az első olasz nyelven megjelent szentszéki dokumentum — a megnyitói bullát, amelyet elődje már közzétett, és február 26-án megnyitotta a Szent Péter-bazilika Szent Kapuját, és kinevezett három érseket, akik ugyanazt a szertartást elvégezték a többi bazilikában is. Jubileumi előkészületként még XIV. Kelemen elrendelte a missziók szervezését, amelynek keretében a szentév során kétéves ciklusokban prédikációt lehetett hallgatni a város négy legfontosabb terén: a Piazza Navonán, a Piazza Barberin, a Scossacavalli és a S. Maria in Trastevere tereken. A jubileum alkalmából számos felújítást

végeztek, és pontosan megszervezték a zarándokok elhelyezését. Hangsúlyozni kell a szentév úgynevezett „keleti vonatkozását”, hiszen a Hitterjesztési Kongregáció meghívására keleti rítusú püspökök és pátriárkák is eljöttek ebben az évben. Szintén újdonság a másik, a december 25-én kiadott, *Summa Dei in Nos* című bulla, amellyel a Szent Kapu bezárása előtt a pápa kiterjesztette a jubileumot az egész katolikus világra.

VII. Piusz (1799-1823)

1800. „Teljes búcsú” csak az egyházmegyék számára, anélkül, hogy a Szent Péter-bazilika Szent Kapuját megnyitották volna, vagy Szentévet hirdettek volna ki. A 18. század végét a francia forradalomhoz kötődő mély politikai válság jellemezte, amely érintette a Pápai Államot is, amikor 1797 februárjában elfoglalták Rómát, és az idős pápát száműzésbe kényszerítették. A pápa Franciaországban halt meg 1799. augusztus 29-én. Utódját, VII. Piuszt Velencében, a Szent György-szigeten tartott konklávén 1800. március 4-én választották a meg. Ő, mivel nem hirdethetett ki jubileumot, 1800. május 24-én kiadta az *Ex quo Ecclesiam* enciklikát, amellyel két hétre megadta a teljes búcsút mindazoknak, akik meghatározott kegyes feladatokat elvégeztek a saját egyházmegyéjükben. Így az új évszázadot nem köszöntötte sem a Szent Péter-bazilika kapujának megnyitása, sem pedig a katolikus világ által annyira várt szentév megünneplése, részben a nehéz politikai helyzet, részben a pápa kényszerű távolléte miatt.

XII. Leó (1823-1829)

1825. Ötven év szünet után ez volt az 1800-as években megtartott egyetlen jubileum. Az európai politikai helyzet bonyolultsága ellenére XII. Leó pápa — vállalva a szabályos lebonyolítás nehézségeit és szembenézve az európai kancelláriák és maguk a katolikus államok által támasztott nehézségekkel, akik leginkább a szentév megünneplésével járó nagy mozgástól tartottak —, változatlanul akarta megszervezni és kihirdetni a jubileumot. „Néhányan fenntartják, hogy félelmetes ily nagyszámú utazót útnak engedni (...). De a pápa megtette kötelességét, és az Isten megáldja döntését.” — mondta XII. Leó Laval hercegnek. A pápa azt akarta, hogy a város

lelkileg is felkészüljön a nagy eseményre, és 1824 augusztusában Rómában bátorította a missziókat, a kor híres prédikátorainak részvételével. A Szentévet 1824. május 24-én a *Quod hos ineunte saeculo* bulla hirdette ki: „Elérkezett ez az örömteli esztendő, amelyet jogosan nevezünk a kegyelem és a megváltás évének, ünnepeljük hát teljes odaadással...”. Ünnepélyes volt a Szent Péter-bazilika Szent Kapujának megnyitása, miközben a megbízott kardinálisok ugyanazt a szertartást végezték a többi székesegyházban, így a S. Maria in Trastevere-bazilikában is, amely ez alkalommal az 1823-as tűzvészben súlyosan megrongálódott Szent Pál-bazilikát volt hivatalos helyettesíteni. Egyik újdonsága volt ennek a Szentévtnek, hogy a pápa jubileumi búcsút hirdetett azoknak is, akik legalább egy alkalommal lerótták tiszteletüket a „Könyörületes Madonna” (Madonna della Clemenza) 7. században készült acheropita ikonja előtt, amelyet a S. Maria in Trasteverében őriztek. Ő maga is alázatos zarándokként vult a képhez.

IX. Piusz (1846-1878)

1850. Mind az európai történelmi események, mind pedig a Pápai Állam helyzete ellehetetlenítette az 1850-ben tartandó Szentév kihirdetését és megtartását. Ugyanakkor a pápa abban az időben vitatott világi hatalma felvette azt a kérdést is, lehet-e a jövőben olyan nagy ünnepséget rendezni, amelyben érintett a kereszténység egésze.

1875. Bár a Szent Péter-bazilikában a Szent Kapu ebben az évben is zárva maradt, a pápa ezt az évet is beírta a szentévek sorába 21-iként, és az elmúlt alkalmakhoz képest új módon szerette volna elrendelni. XII. Leó pápa 1825. december 25-én keltezett *Caritate Christi* enciklikáját felhasználva — saját bevezetőjével kiterjesztette a jubileumot az egész katolikus világra, miközben Rómában 1875. február 11-én a Szent Péter-bazilikában a nyilvánosság kizárásával, a Szent Kapu kitárása nélkül nyitotta meg a szentévet. A szentév során nem jegyezték folyamatos zarándoktömegeket, és egyébként is nagyon kevés zarándoklatot tartottak, azokat is főként azért, hogy kifejezzék tiszteletüket az idős pápa

íránt, aki a római kérdés megoldatlansága miatt a Vatikánba zárkózott, és „II. Viktor Emánuel király foglyának” tartotta magát. Ezeknek a zarándokoknak a pápa meghosszabbította a jubileumi búcsú elnyerésének lehetőségét.

XIII. Leó (1878-1903)

1900. Annak a századnak a hajnalán vagyunk, amely már látni fogja az új évezredet. A fiatal olasz állam egységéért folytatott háborúk szomorú időszaka után Rómát fővárosnak kiáltották ki. A kapitalizmus és a szocializmus születése a figyelmet az úgynevezett „társadalmi kérdés”-re irányította. Ezt a témát dolgozta ki XIII. Leó történelmi jelentőségű enciklikájában: a *Rerum novarum*-ban. Hetvenöt év után újból megnyílhatott a Szent Péter-bazilika Szent Kapuja, és a pápa világi hatalmának megszűnésének köszönhetően megváltozott politikai helyzetben a jubileum megünneplése nem csupán a hit visszaadását szolgálta, hanem a Római Pápaság presztízsének helyreállítását is célozta. Eközben a pápa két évfordulójának megünneplése — pappá szentelésének ötvenedik évfordulója 1888-ban és püspökké szentelésének évfordulója 1893-ban — olyan lelkesedés és vigasság közepette zajlott, hogy hívek és állami képviselők ezreit vonzotta Rómába, immár Olaszország fővárosába. Miközben XIII. Leó beszédeiben folyamatosan hangsúlyozta a jubileum szellemi jelentőségét, amelynek kezdetét 1899 karácsonyának vigiliáján a Szent Kapu ünnepélyes megnyitása jelentette, maga az olasz állam is, történetében először, olyan ünnepléssel találta magát szemben, amelynek technikai előkészítését és szervezését szívesen vállalta. Az új század küszöbének átlépése, ünnepélyes éjféλι szentmisékkal és minden templomban az Oltáriszentség kihelyezésével zajlott, amelynek a pápa a jubileumot szentelte. Ezt a szentévet is kanonizálások jellemezték: De la Salle Szent János, Szent Rita. A Szent Kapu ünnepélyes bezárása 1900. december 24-én történt. Ennek az volt az újdonsága, hogy a Szent Péter-bazilika kapuját befalazták húsz darab téglával, ugyanannyival, ahány olasz hegyen a Megváltó emlékművét állították fel az év során.